

PREANALYTISKE UTFORDRINGER VED MIKROBIOLOGISK AVDELING

Lene H. Holm,
kvalitetsmedarbeider ved Mikrobiologisk avdeling,
Haukeland universitetssjukehus

Mikrobiologisk avdeling

- Analysering av smittestoffer: bakterier, virus, sopp og parasitter
- Avdelingen har et eget prøvemottak som mottar, registrerer og fordeler prøvene
- Produksjonslaboratorium som lager medier (bl.a. agar og transportmedium)

Innhold

- Prøvetakere og prøvetaking
- Prøvetakingsutstyr og transportmedium
- Klinisk opplysning
- Merking av prøver
- Kommunikasjon og informasjon til rekvirentene

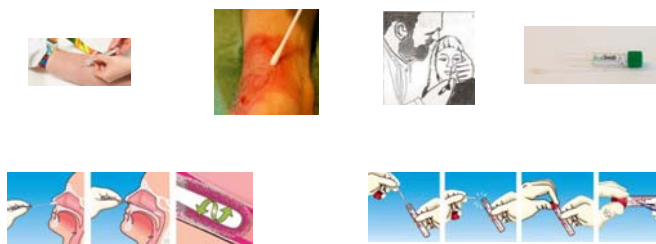
Preanalytiske utfordringer ved Mikrobiologisk avdeling

Hvordan velge riktig type prøvemateriale, prøvetakingsutstyr og transportmedium?

Preanalytiske utfordringer ved Mikrobiologisk avdeling

Prøvetaking av mikrobiologiske prøver

Prøvetaking – helsearbeider og pasient

Mange yrkesgrupper er involvert i prøvetakingen av de mikrobiologiske prøvene.

Pasienten selv er også involvert i prøvetaking.

Prøvematerialer

EDTA-blod   serum
    plasma   hals- og luftveisprøver
 spinalvæsker   urin
    fæces   oppkast
 øyeprøve   sekret
    beinmarg   leddvæske
 fostervann   vev
    aspirat   selektivt skyll
 negl/hår   vesikkelinnhold

Prøvetakingsutstyr

Mange typer prøvetakingsutstyr og transportmedier

Undersøkelse	Prøve	Prøvetakingsutstyr
Dyrkning bakterier	Sekret fra hals, sår, MRSA, VRE og lignende	
Dyrkning bakterier	Prøver fra uretra	
Virus samt <i>Bordetella pertussis</i> , <i>Mycoplasma</i> - og <i>Chlamydia</i> spp. <i>Legionella pneumophila</i> spp. og <i>Cytomegalovirus</i>	Sekret fra hals, sår, nasofarynx, sår og lignende	
Tamprøve bakterier, virus og parasitter <i>Clostridium difficile</i> toxin	Avføring	
<i>Helicobacter pylori</i> Utvædet parasitundersøkelse	Avføring	
Dyrkning bakterier	Urin, tilsendte prøver	
Dyrkning bakterier	Urin, smelggende pasienter	
<i>Mycoplasma genitalium</i>	Urin	
<i>Chlamydia trachomatis</i> og <i>Neisseria gonorrhoeae</i> td. <i>Neisseria meningitidis</i> og <i>Neisseria meningitidis</i>	Gentilprøver	
<i>Chlamydia trachomatis</i> og <i>Neisseria gonorrhoeae</i> td. <i>Neisseria meningitidis</i> og <i>Neisseria meningitidis</i>	Urin	
Dyrkning bakterier	Puss, vevsøtter og vevsøtter	
Dermatofytter	Hud, hår og negler	

Prøvetakingsutstyr

Mye likt prøvetakingsutstyr

 HELSE BERGEN Mikrobiologisk avdeling		
Prøvetakingsutstyr til mikrobiologiske undersøkelser		
Undersøkelse	Prøve	Prøvetakingsutstyr
Dyrkning bakterier	Sekret fra hals, sår, MRSA, VRE og lignende	 iSwab (rosa kork)
Dyrkning bakterier	Prøver fra uretra	 Z-Transwab (oransje kork)
Virus samt <i>Bordetella pertussis</i> , <i>Mycoplasma</i> og <i>Chlamydia pneumoniae</i> Leveres med tykk eller tykk pensel	Sekret fra hals, nasofarynx, sår og lignende	 Z-VCM (rød kork)
Tarmpatogene bakterier, virus og parasitter <i>Clostridium difficile</i> toxin	Avføring	 Z-Fecal Transwab (blå kork)
<i>Helicobacter pylori</i> Utvidet parasittundersøkelse	Avføring	 Uten tilbehør (blå kork)

Prøvetakingsutstyr

Leverandør av noen typer prøvetakingsutstyr er kontaktet med ønske om å endre farger på kork, men det er usikkert om dette lar seg gjøre....

Valg av riktig pensel som følger med transportmediene er viktig for at prøvetakingen skal bli riktig.

Pensel for iSwab

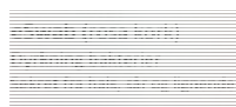
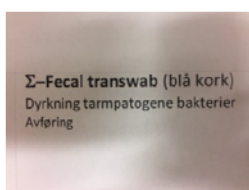

Helse Bergen Pensel for nasofarynx

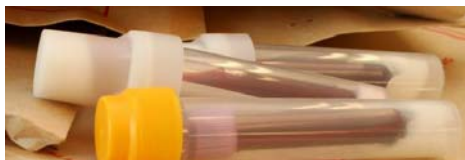
Merking av prøvetakingsutstyr

For å hjelpe rekvirentene sorteres prøvetakingsutstyret i poser og merkes ved utsendelse.

Pasientopplysninger

Avdelingen mottar et stort antall prøver som mangler pasientidentifikasjon, noe som fører til at man ofte må be om ny prøve pga. usikker identitet.

Noe pasientmateriale er vanskeligere å erstatte enn annet.

Kliniske opplysninger

- Tilstrekkelige og gode kliniske opplysninger er en utfordring.
- Gode kliniske opplysninger er viktig for å kunne vurdere og registrere prøvene.
- Ved elektronisk rekvirering må rekvirentene i større grad ta stilling til hvilke analyser de ønsker, men også her er kliniske opplysninger viktig.

Kommunikasjon og informasjon

Hvordan nå ut til rekvirentene med informasjon om prøvetaking, prøvetakingsutstyr og forbehandling av prøvene?

www.helse-bergen.no

www.analyseoversikten.no

HELSE BERGEN
Haukeland universitetssjukehus

Laboratorieklinikken
Haukeland universitetssjukehus

Lab-info: | Dato

Ansatte ved avdelingen har jevnlig telefonkontakt med rekvirenter og besøker noen av disse ved behov.

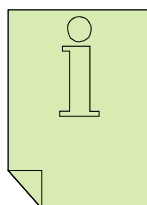

Oppsummering og videre planer

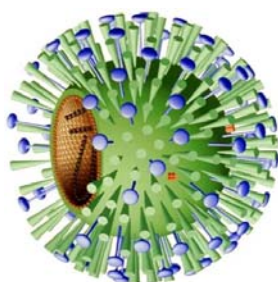
- Mange typer prøvemateriale fører til mange typer prøvetakingsutstyr.
- Tilnærmet likt prøvetakingsutstyr til ulike smittestoffer fører ofte til feil valg av prøvetakingsutstyr. Avdelingen er i dialog med produsent av noe prøvetakingsutstyr.
- Viktig med god informasjon til rekvirentene – kommunikasjon er viktig!

Konklusjon

God informasjon til rekvirent og pasient er viktig for at prøvetakingen skal bli riktig, som er en av forutsetningene for korrekt analyseresultat.

Takk for meg!

Influenzavirus